

A TENGERPART

NAPILAP.

VI évfolyam.

FIUME, péntek 1909. július 23.

162. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229)
Vicolo dell' Ospedale, Wurzer ház I. emelet

Nyomda telefonszáma (sürgős esetekben) 920.

Előfizetési ár:

Egész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre . . . . 12 kor. Egy óra . . . . 2 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

HÍRDETÉSEKET

a kiadóhivatal mérsékelt áron számít.

Hivatalos hirdetések 6 hasábos pótt sorja 40 fillér.

A fiumei magyar színészet

sorsa.

A Pesti Hírlap tegnapi számában egy „fiumei színügyi bizottsági tag” aláírásával egy talpraesett cikket közöl a fiumei magyar színészetéről, amelynek tartalma minden tekintetben megfelel a színügyi bizottság és lapunk felfogásának is. Az érdekes cikk szóról-szóra ezeket mondja:

Talán nem is aktuális e pillanatban a fiumei magyar színészet kérdése, ha a kalendáriumi időpontot vesszük tekintetbe. Hiszen május hó 31-ével befejeződött a fiumei magyar színházi idény és így arról jó magyar szokás szerint majd csak a jövő év április havában kezdenek ismét beszélni Fiumében. Ha azonban nem naptári dátumhoz kötjük a fiumei magyar színészet ügyének kérdését, akkor ezzel foglalkozni sohasem lesz aktuálisabb, mint most, amikor túl vagyunk a színházi idényen, amikor elfeledtük a lemult szezon sajnálatos eseményeit és megkezdhetjük a fiumei magyar színészet jövőjéért való munkálkodást, a siker némi reményével. Hogy világosan fejezzem ki magamat, a fiumei magyar színészet jövőjének kérdésével most kell foglalkozni, amikor még nem állították a fiumei magyarságot befejezett tények elé, amikor a mult hibái és mulasztásai még orvoslást nyerhetnek.

A Pesti Hírlap egyetlen a hazai sajtóban, amely állandó érdeklődéssel viseltetik a magyar tengerpart magyarsága iránt és nem sajnált néha egy kis korholást sem, ha arról volt szó, hogy a magyarság érdeklődését fölkelte a fiumei állapotok szanálására. A Pesti Hírlapnak ezen eddigi kötelességteljesítése nyújtja a reményt arra, hogy segítségére siet a fiumei magyarságnak akkor, amidőn művészi követelményei elégtétléséről van szó, sőt nemcsak arról, hanem arról is, hogy ebben a városban a magyar művészet kellő módon nyerjen képviselést és megfelelő eszközökkel vehesse fel a versenyt a fejlett olasz kultúrával szemben.

Amikor pedig a fiumei színészet jövőjéről akarunk beszélni, reá kell mutatnunk az elmúlt színi idény egy jelentős mozzanatára. Ez abból áll, hogy ez év április havában a fiumei magyarság lelkesedése megteremtette a Fiumei Színpartoló Egyesület-et. Az egyesület eszközei inkább erkölcsiek voltak, mint anyagiak, mert hiszen a fiumei intelligens magyarság, amely leginkább tisztviselőkből áll, ugyis erején felül áldoz minden magyar kulturális célra.

A színpartoló egyesület működése ez évben tehát nem szorítkozhatott másra, mint arra, hogy mint szervezet, összekötő kapcsot létesítsen a szintársulat és a közönség között. Az erre irányuló törekvés sikerült is és a színpartoló egyesület elérte működésével azt, hogy a Balla színigazgatóval szemben szervezkedő ellenáramlatot leszerelte és így a fiumei szezon

— minden ellenkező állítás dacára — szép anyagi eredménnyel végződött.

Minderre rámutatott a színpartoló egyesület abban a jelentésében is, amelyben — felelőssége teljes tudatában, — őszinte nyíltsággal feltárta gróf Apponyi Albert kultuszminister előtt a fiumei színészet helyzetét és a fiumei magyarság viszonyát a jelenlegi szintársulattal szemben és körvonalazta igényeit a fiumei magyar szintársulattal szemben.

Ez a jelentés kellő módon felterjesztetett a kultuszministerhez. De abban nemcsak az elmúlt idényről volt szó, hanem a jövőről is. A jövőt illetőleg pedig arra kérte a színpartoló egyesület a minisztert, hogy Fiumét kapcsolja ki a pozsonyi kerületből és mint önálló nyári állomást bocsássa versenyre az elsőrendű színigazgatók között. S vajjon miért van erre szükség? Azért, hogy itt a világforgalom magyar kapujánál, az idegen kultúra versengése közepette, a magyar művészet méltóan jelenhessen meg; dokumentálva azt, hogy van erős magyar művészet s vannak nagy és hivatott színművészeink is. Ne csupán hazafiságból látogassák a magyar színészetet a fiumei magyarok, hanem a művészetért látogassák az idegen nyelvűek és az itt megforduló, átutazó idegenek is. Amint az Abbaziában üdülők és amint a magyarok nagy számmal keresik fel az itt rendszeresen vendégszereplő olasz operatársulatot csupán azért, mert ott művészetet találnak és kapnak, éppen így kellene gondoskodni arról, hogy a magyar színművészetet olyan színészcsapat reprezentálja itt, amelyet szívesen látogat meg mindenki, aki a művészetet a művészetért szereti.

S ha erre gondolunk, ha ezt akarjuk, akkor annak csak egy módja van. Nem üzleti vállalkozásnak tekinteni a fiumei magyar színészet ügyét, hanem kulturális kötelességnek, amelylyel tartozik fölvenni a versenyt a magyar művészet tisztessége érdekében, az olasz nyelvű művészettel, amely itt elsőrendű operatársulattal és szezononként két-három elsőrendű drámai ensemblevel jelentkezik. Az olasz staggione-rendszer természetesen könnyen lehetővé teszi elsőrendű társulatok szereplését, de vajjon egy kis áldozatkészséggel a magyar állam nem tehetné meg ugyanezt? Merésznek és szokatlannak látszik a terv, de nem lenne lehetséges, hogy a Nemzeti színház együttesének egy része 10—12 darabbal bevonuljon két hétre Fiuméba és abszolút kivihetetlen lenne a magyar kir. operaház foglalkoztatás nélküli tagjaiból 5—6 operával egy ensemblet összeállítani és ugyancsak két hétre leküldeni Fiuméba?

S nem tudná a kormány egy kis áldozattal a „Vigszínház” vigjáték-ensemblejét megszerezni ugyancsak két hétre a fiumei színészet részére?

Gondoljuk csak el, hogy micsoda eredménye lenne ennek a staggione-járásnak Fiume

magyarosodása szempontjából is; s gondoljunk arra, hogy akkor nem beszélnének itt sajnálkozó lenézéssel a magyar színészetéről, amelynek keretében ma az énekes-darabokat teljes hangtalansággal küzdik végig a gyöngye énekesnők és énekesek. De nem szövnünk merész álmokat és nem kergetünk hiu ábrándokat. Nálunk a kerületi rendszer szent és sérthetetlen: ennél fogva Fiumét nem lehet abból kikapcsolni. De ekkor is fönmarad az a követelés — ami a színpartoló egyesület fölterjesztésében kiterjesztett — hogy jobb és megfelelőbb szintársulatot küldjenek Fiuméba, mert ellenkező esetben a fiumei magyar színészet válsága következik be a legridegebb valóságként és mindaz, ami a legutóbbi tíz év alatt a fiumei színészet érdekében történt, a jövő esztendőben megsemmisül. Három esztendő óta sorvad a fiumei színészet és a fiumei magyarok évről-évre jobban szégyenkeznek azon a „művészet”-en, amely itt mint magyar színművészet jelenik meg. A jövő szezonra beáll a végelgyengülés, ha csak a felületesség, az üzletieskedés eddigi szellemét föl nem váltja a művészet szeretete és a művészi hivatás betöltése iránti törekvés.

Egy színügyi bizottsági tag.

UJDONSÁGOK.

— **A főhercegasszony elutazása.** Klótild főhercegasszony Erzsébet leánya és Fülöp orleansi herceg kíséretében ma este a hat órai gyorsvonattal hosszabb tartózkodásra Alcsuthra utazik. A pályaudvaron a főhercegasszony elutazása alkalmából Wickenburg István gróf kormányzóhelyettes jelenik meg.

— **Személyi hírek.** Jekelfalussy Zoltán miniszteri tanácsos, a kivándorlási biztosi hivatal vezetője és Pichler Lajos kivándorlási felügyelő ma a délelőtti gyorsvonattal Fiuméba érkeztek.

— **A kereskedelmi kamara választásai.** A fiumei kereskedelmi és iparkamarának küszöbön levő választásai ügyében a kereskedelmi miniszter a következő leiratot intézte a kamarához:

Folyó évi április 29-én kelt felebbezésére válaszolva értesitem a tisztelt fiumei kereskedelmi és iparkamarát, hogy a legutóbb 1904 július 7-én megejtett választásokon megválasztottak öt éves mandátuma folyó évi július 7-én jár le. Ez okból egyidejűleg értesitem Nákó Sándor gróf fiumei kormányzót, hogy az új választások megejtése végett tegye meg a szükséges előkészületeket.

A választások lebonyolítását illetőleg az eddig használt rendelkezések maradnak érvényben, marad az 1903 évi 13023. sz. rendelet is a Budapesten székelő vállalatok választási jogát illetőleg. Nincs az ellenellenvetésem, hogy a 24 osztály jelölt közül az elmúlt választásokon kisebbségben maradt nyolc jelölt póttagokká választassék meg.

— **Jubiláló postaellenőr.** Zsádár János posta- és táviró ellenőr tegnap ünnepelte szolgálata huszonötödik évfordulóját. A jubiléus tiszteletére a fiemei főpostahivatal tisztviselő-kara bankettet rendezett. A bankettet tegnap este tartották meg a Klotild fürdő terraszán s a tisztviselők közül mintegy ötvenen jelentek meg és emelkedett hangulatban ünnepelték Zsádárt. A banketten megjelent Smiermund főfelügyelő, a postahivatal főnöke is, aki meleg szavakkal emlékezett meg Zsádár negyedszázados szolgálatáról, majd átadta neki az elismerő okiratot, amelyet a budapesti postaigazgatóság küldött a jubiléusnak. A társaság vidám hangulatban a késő éjjeli órákig maradt együtt.

— **A nagyszerb pör.** Mint zágrábi tudósítónk jelenti, a nagyszerb felségárulók mai tárgyalásán Hinkovics dr. védő folytatta kérdéseit Naszticsához. A válaszában Nasztics megemlékezett annak a lapnak az alapítási tervéről, amelynek szerkesztésével őt akarták megbízni. Majd cikkeket olvasott fel belgrádi kolportázs lapokból. Ezek a cikkek vádak emelnek ellene, amiket a szerb miniszterelnökségi sajtóirodában sorjában lecáfolt. Hinkovics védő további kérdéseinek folyamán Accurti dr. ügyész közbevetette, hogy a védők dicsekszenek az értesüléseikkel, ne neki is vannak nem éppen hízog információi a vidékről.

Hinkovics védő élesen kikelt ez ellen a megjegyzés ellen, amíg csak az elnök rá nem szól, hogy az ügyésznek joga volt.

Utóbb Hinkovics védő Rohits terhelő tanuvalomására vonatkozólag, azután a „Szlovenszki Jug“-ról és Pribicsevics Milán meg Pribicsevics Adam leveleiről intézett kérdéseket Naszticshoz, aki egyes kérdésekre megtagadta a feleletet.

Közben Hrvatyánin vádlottat egy felkiáltásért kivezettették a teremből.

Nagy lármá kerekedett ebből. Egyes vádlottak önként eltávoztak.

Ez elnök szünetet rendelt el.

A szünetben Budiszavljevics dr. védő reflektálva az ügyésznek a vidékről mondott szavaira, úgy nyilatkozott, hogy neki is vannak kompromittáló információi Accurtiról.

A szünet után az elnök ezért kérdőre vonta Budiszavljevicsét. Felszólította, hogy vonja vissza kijelentését, mert különben fegyelmi eljárást indítanak ellene.

Miután Budiszavljevics megmaradt állításánál, az ítélőtanács rövid tanácskozás után 100 korona pénzbírságra ítélte őt.

Az ügynek folytatása lesz a törvényszéken, ahová fel fogják terjeszteni az ítélőtanács határozatáról szóló jegyzőkönyvet.

A délelőtti tárgyalás azzal végződött, hogy Hinkovics védő Nasztics több állításának valótlanságát erősítette.

A horvát fővárosban hire jár, hogy a nagyszerb-pört megrövidítik. Az ügyész állítólag el fog állni attól, hogy a vádnak mind a háromszázhatvanöt tanuját kihallgassák és így a pör a jövő hónap utóján befejeződhet.

— **Verekedés a Piazza Elisabettán.** Ma délelőtt féltizenegy óra felé a járőkelők nagy érdeklődése között három kikötő munkás összeverekedett a Piazza Elisabettán. Már alaposan összeverték egymást, amikor a zajra figyelmessé lett rendőr a verekedőkhöz ért. Minthogy a megvadult facchinokkal a rendőr egyedül nem bírt, segítségül hívta egy másik társát s közös erővel a rendőrségre kísérték a verekedőket. A rendőrség Simsich Gusztáv 32 éves, Bacich Ferenc 29 éves fiemei kikötőmunkásokat, mert Colinz Robert 28 éves buccarii társukat megverték és közbotrányt okoztak, letartóztatta. Bacich ellen hatóság elleni erőszakért megindították az eljárást, mert letartóztatás közben egyik rendőrt megütötte.

— **A vasárnapi munkaszünet érdekében.** Az első dalmát kereskedelmi társaság fiókjának vezetőjét Braun Kálmán cégvezetőt a rendőrbíróság huszonöt-huszonöt korona pénzbüntetésre ítélte, mert május 7-ikén és 23-ikén a vasárnapi munkaszünetről szóló szabályrendelet ellenére tisztviselőit berendelte és kényszerítette őket, hogy dolgozzanak.

— **A napszurás áldozata.** Fabris József 14 éves kőművesfiu, ki egy a Rastocinén épülő háznál dolgozott, tegnap délután napszurást kapott s elvesztette eszméletét. A mentők a Cosalán levő lakására szállították.

— **A „Pannonia“ megérkezett.** A Cunard hajóstársaság „Pannonia“ nevű gőzöse tegnap egy napi késéssel este ideérkezett s reggelig a kikötőn kívül horgonyzott. A hajó 121 rendes visszavándorlót és 22 visszautasított kivándorlót hozott magával. Mint láthatjuk, az amerikai hatóságok újabb szigorú intézkedéseinek hatását a 22 visszautasított eléggé bizonyítja. A hajó egyébként 300 tonna vegyes árut is hozott magával.

— **Olcsóbb díjtételek tengerentuli forgalmunkban.** A baja—báltaszéki hid megnyitásával Magyarország egyes részei, különösen pedig az Alföld közelebb jut egyetlen tengeri kikötőnkhez, Fiuméhez. Ezzel az utmegrövidüléssel olcsóbbá lesz az áruk szállítása, a mi érezhető lesz a tengerentuli forgalmi kötelekben. A magyar királyi államvasut, a déli vasut, az Adria tengerhajózási társaság és az Ungaro-Croata az új viszonylatok dijszabásának megállapításában egyöntetűen járnak el és az erre vonatkozó munkálatok most vannak folyamatban. Az új dijszabás nagyon előnyös lesz a magyar kiviteli kereskedelemre és különösen gabona kivitelünk emelkedése várható ennek nyomában. A hajófuvardíjak már amugy is igen mérsékeltek. Az Adria, a Horn Line fenyegető versenyére való tekintettel; az Ungaro Croata pedig az osztrák versengés miatt volt kénytelen a dijszabást mérsékelni. A baja—báltaszéki hid megnyitása előtt rövidesen közzéteszik az új köteléki dijszabást is, amely mint második pótfüzet fog már nemsokára megjelenni.

— **Tűzoltók gyűlése.** A városi tűzoltóság holnap 23-án délután 6 órakor gyűlést tart, amelyen új elnököt, alelnököt és ellenőroket választanak s kisebb ügyeket intéznek el.

— **Szerélemért vízbedobás.** Tegnap este hét óra felé a Riva Szapáryn nagy népcsődületet okozott egy bárka tulajdonos durva bánásmódja. Fonda György 39 éves piranói illetőségű halász, a Benedetta bárka tulajdonosa a késő délutáni órákban egy nőt kísért a bárkájára. Mulatozás közben Fonda összeveszett barátnőjével s rövid szóváltás után a leányt a tengerbe dota. A vízbedobott leány sikoltozásaira elősiető halászok mentették ki a vízből a már fuldokló nőt, akit lakására szállítottak. Franko János a Riva Szapáryn szolgálatot teljesítő révkalauz a hálátlan bárkást feljelentette a rendőrségen, amely további eljárás céljából az iratokat a révkapitánysághoz tette át.

— **A városi vámosok megsértéséért.** Valencich Anial fiemei illetőségű napszámos ellen a rendőrségen megindították az eljárást, mert a Danubius hajógyár közelében részeg fővel megtámadta Kernjaich Spasimir városi vámost és az őt kísérő rendőrt s különféle súlyos szóbeli sértésekkel illette őket.

— **Hajózási társaságok veszteségei.** Ritkán volt példa a hajózási krónikákban, hogy a tengerhajózási üzlet oly mostoha lett volna, mint a tavalyi. Az árukészletek hiánya az olcsó fuvardíjakat teremtette meg, mely viszont a vállalatok üzleteredményében jutott kifejezésre. Különösen nagyfokú veszteséget szenvedett a Norddeutscher Lloyd, mely a múlt esztendő nem kevesebb, mint 17 és fél millió márká veszteséggel zárta. Nem kevesebb a Hamburg—Amerika—Linie, a Cunard hajózási társaság, továbbá az u. n. Hapag is rendkívül rossz üzleti évről számoltak be. Ugyancsak veszteséggel dolgozott a Morgan-féle hajózási tröszt is. Ez tröszt, vagy mint hivatalosan mondják, az International Mercantile Marine Company az 1908. üzletét 1.729,983 dollár veszteséggel zárta le. A bruttóbevételek összege 29.981,144 dollár volt az 1907. évi 28.253,588 dollárral szemben. Ennek dacára az idén jelentékeny veszteség éri a trösztöt, mert 1907-ben

4.088,731 és 1906-ban 5.625,754 dollár volt a tiszta nyereség.

— **Elfogott betörő.** Már régebbi idő óta a via della Ruotán és az Edmondo de Amicis utcán lakók arról panaszkodtak, hogy padlásaikat valaki nap-nap után fosztogatja. A rendőrség a feljelentések során megbízott néhány detektivet a tettes kinyomozására, akiknek sikerült is tegnap a via Edmondo de Amicison egy gyanus ólálkodó egyént letartóztatni. A rendőrségen megmotozásakor több hamis kulcsot találtak nála valamint néhány szerszámot, melylyel a padlások ajtaját feszegette. Természetesen ártatlannak vallotta magát, de a tanuvalomások ellene bizonyítanak. Az iratokat átteszik az ügyészséghez.

— **Letartóztatott artistanő.** A rendőrség tegnap este titkos kéjelgésért letartóztatta Vidakovics Mária 20 éves artistanőt, a Corsia Deák egyik garnizálódájában. Az artistanőt büntetése kitöltése után hazatoloncolják.

— **Feljelentett kereskedők.** A rendőrségen feljelentették Petrich János fakereskedőt, Lobasso Tamás gyümölcsárust, Biró Dánielt, a Braun és Társa cég főnökét, Radasovich Román péket, Mirlovich Maria butorkereskedőt, Ponsa Mario, Pavesich József mészárosokat, Wellmann Dániel és Frigyes vaskereskedőket, Collino József gyümölcsárust, Jechel Ferenc drogeristát, mert a járdát áruval és ládával elfoglalták, a szabad közlekedést akadályozva.

— **Helyettesítés.** Derencin Xavér rendőrfőkapitány a betegsége miatt három hónapra szabadságotlított Gusztáv rendőrpáncsnok helyettesítésével Armanini és Pian rendőrellenőröket bízta meg.

— **Az új amerikai tarifatorvény és a magyar érdekeltség.** Az Északamerikai Egyesült-államok új vámtarifája iránt igen élénk érdeklődés nyilvánul azokban a hazai körökben is, amelyek az Egyesült-Államokkal üzleti vonatkozásban állanak. Mivel az új tarifatorvény magyar nyelven minden részletében még nem volt ismerethető, azért mindazoknak a magyarországi érdekeltségeknek, cégeknek, vállalatoknak, amelyek az új tarifatorvény végrehajtási intézkedései vagy valamely vámtétel iránt érdeklődnek, Zerkowitz Emil kereskedelmi tanácsos (49. Exchange Place, Newyork City) készséggel nyújt felvilágosítást.

— **Megbüntetett kocsmáros.** Zsiborács József gamási illetőségű 24 éves kocsmáros, aki üzlethelyiségében jelzés nélküli üvegeket és poharakat használt, a rendőrség ma 20 korona pénzbüntetéssel büntette meg.

— **Magyar liszt Montenegróban.** Antivariból jelentik, hogy május elejétől június közepéig 3220 mm. liszt érkezett oda 100,000 korona értékben, még pedig kizárólag Olaszországból, mert a Puglia a Velence-Antivari viszonylatban lisztért 1.05 lirát számít 100 kgr-ért, míg a Fiume-Antivari viszonylatban a díjtétel 1.20 korona. A montenegrói kormány a hadicélokra beszerzett lisztet (vagy 5000 mm.) most 34 koronájával adja el 3 havi hitel mellett, de csak elsőrendű cégeknek.

— **A kikötőből.** Julius 22. Érkezett: „Pannonia“ angol gőzös New-Yorkból 130 tonna rézzel és 170 tonna vegyes áruval; „Maria Valeria“ osztrák gőzös Calcuttából 1481 bál jutával, 125 bál gypajzuval és 50 tonna vegyes áruval; „Rákóczi“ magyar gőzös Valenciából 3000 zsák rizszel, 70 zsák kénnel, 425 bál parafával és 30 tonna vegyes áruval; „Matlekovits“ magyar gőzös Tangerből 600 bál afrikai füvel és 122 zsák paprikával.

Indult: „Szapáry“ magyar gőzös Triesztbe üresen; „Andrássy“ magyar gőzös Marseilbe 70 tonna fával és 135 tonna vegyes áruval.

Távirat ◀▶ Telefon.

Kristóffy cáfolata.

BUDAPEST, jul. 22. A Magyar Hirlap mai számában Szabó Imre református tanító ismertetése alapján azt írja, hogy a két évvel ezelőtt megalakult Magyarországi Kisbirtokos Szövetség Kristóffy rendelkezése alá került, ki szubvenciót is szerzett a szövetségnek. Kristóffy ma a hirt megcáfolja s azt állítja, hogy a szövetséggel sohasem volt összeköttetésben. Kristóffy szerint Barabás Béla képviselő járt el a szövetség érdekében.

Szterényi Brassóban.

BUDAPEST, jul. 22. Szterényi József kereskedelemügyi államtitkár július 28-án Brassóba utazik s két napot tölt választói körében. Ezen alkalommal beszámolóbeszédet mond, amelyben az aktuális politikai kérdéseken kívül közgazdasági kérdésekkel fog foglalkozni. Politikai körökben azt beszélnek, hogy Szterényi Brassóban szenzációs kijelentéseket fog tenni.

A horvát szociáldemokraták.

ZAGRÁB, jul. 22. A szociáldemokrata párt elhatározta, hogy belép a horvát nemzeti tanácsba a következő feltételek alatt: 1. Mondassék ki a nemzeti egység Horvátország és Szerbia között. 2. A délszlávok egyesüljenek nemzeti egységbe és végül 3., a délszlávok külső befolyás nélkül politikailag felszabadítandók.

Játék a fegyverrel.

ABAUJSZÁNTÓ, jul. 22. Somogyi János erdész ma délelőtt Fehér Jánosné háza előtt sétálva, az ajtóküszöbön ülő négy éves fiúnak odaadta fegyverét. Megmagyarázta neki a fegyver kezelését, majd felbízta a fiút, hogy löjje le anyját. A fegyver a gyermek kezében elsült s a házból kilépő Fehérné szíven találva öszszeszerogyott és azonnal meghalt. A csendőrség az erdészt letartóztatta. Somogyi azzal védekezik, hogy részeg volt, nem tudja mit csinált.

Benzinrobbanás.

BUDAPEST, jul. 22. A Kohner-féle vegyészeti gyárban ma délelőtt egy benzines hordó felrobbant. A benzin felgyújtott két közeli gyári raktárt, amelyek teljesen leégtek. A kár nagy.

Leégett fűrésztelep.

DEBRECEN, jul. 22. Debrecen külvárosában Balog Dávid fűrész malom tulajdonos fűrésztelepe ma éjjel ismeretlen okból kigyulladt. A raktár, az asztalosműhely teljesen elpusztult. A telep melletti két bérház is leégett. A kár igen nagy.

Elítélt szociálista agitátor.

ESZÉK, jul. 22. Henz Miklós községi tanácsost, ismert szocialista agitátort, sajtó utján elkövetett becsületsértésért két havi elzárásra ítélték.

Öngyilkos volt képviselő.

BALASSAGYARMAT, jul. 22. Vágó Lajos, volt országgyűlési képviselő, földbirtokos ma reggel felesége szemeláttára agyonlőtte magát s azonnal meghalt. Felesége a rémes jelenet hatása alatt elájult s csak órák múltán tért magához. A volt képviselő birtokára holnapra árverést tűztek ki.

Negyvenmillió birtokvásárlás.

ZAGRÁB, jul. 27. A tárgyalások eredményre vezettek és Schaumburg-Lippe herceg egy konzorciumnak eladta virovitici rengeteg kiterjedésű uradalmait. A konzorcium, amelynek élén Wrede herceg áll, negyvenmillió koronát adott a birtogért.

Megszökött egy millióval.

BÉCS, jul. 22. Tennenbaum Hermann gyapotfonógyár tulajdonos, ki fizetésekteleniséget jelentett be, a napokban egy millió koronányi összeggel megszökött.

Az új sah Teheránban.

BERLIN, jul. 21. Az új sah a nép örömrivalgása közepette tegnap tartotta bevonulását Teheránba. Indicens nem történt. A sah a parlament sürgős összehívását rendelte el, hogy a

népet megnyugtassa. A miniszterium véglegesen megalakult. Nasz-el Mulik kormányzó a külügyi tárcát fogadta el.

Letartóztatott szerb kém.

MITROVICA, jul. 22. Milutinovic szerb alattvalót, aki hosszabb ideig tartózkodott a Szerémségben, kémkedés gyanúja miatt letartóztatták s vasra verve szállították a pétervárad katonai börtönbe.

Zeppelin és a Ville de Nancy.

METZ, jul. 22. A Zeppelin I. birodalmi léghajó ma reggel fél nyolc órakor felszállt és félkilencig maradt a magasban. Ugy volt, hogy a francia kormányozható léghajó, a Ville de Nancy Noveaut-nál találkozni fog a Zeppelinnel, de a találkozás lemaradt. Egy nancyi lap ugyanis mérges cikket eresztett meg a terv ellen s erre a prefektus az utolsó pillanatban elrendelte, hogy a francia kormányozható léghajó ne szálljon fel.

A krétai bonyodalmak.

BERLIN, jul. 22. A Taegliche Rundschau jelenti, hogy a görög kormány felszólított több francia, német és belga fegyver és lőszergyárat, hogy sürgősen adjanak be ajánlatokat hadiszerek szállítására. A patronszállítást a görög kormány Németország gyáaira fogja ruházni.

Kobelt és Vidákovics

BRISTOL KÁVÉHAZA

ABBAZIA.

Estéknként

BARCZA JENŐ

kaposvári cigányzenekara hangversenyez. Utolsó hajó Fiuméba este 1/211 órakor.

BAUER GRÜNWALD

GRAND HOTEL D'ITALIE

VELENCE

Elsőrendű szálló. — Kitűnő konyha.

A magyarok

OTTHONA

VELENCÉ-
BEN**Hotel Pensió JOLANDA**

VELENCE

Legelősből, legszebb fekvésű szálló Riva degli Schiavoni, 200 lépésnyire a Márktértől.

Modern kényelem. Villanyvilágítás. Kitűnő konyha. Szobák 3 lírától feljebb. Penzió 8 lírától feljebb.

Büchler L. Abbazia

(a Stefania szállóval szemben)

Férfidivat különlegességek a legelőkelőbb uri közönség számára.

Magyar cég!

Szabott árak!

Lido-Velence a világ legfővényesebb tengerpartja.

Lido-Velence Nagy tengeri fürdő. — Kinesiterapikái intézet. — Fürdőkabinók a fővényen.

Excelsior luxus-szálló. — **Grand Hotel des Bains**
Hotel Villa Regina — **Grand Hotel Lido.** Villák.
Parkok. Automobilok.

Lido-Velence. Új nagy Kursaal. Színházak. Galamblovészet.

Naponta frissen

vágott sertéshus.

Saját olvasztású kitűnő
disznósír és minden hentesáru

legjobb minőségben olcsó
árakban

Szathmáry György

hentes üzletében kaphatók.

Vicolo della Germania 1. sz.

Telefon 987.

Fontos ujtás!!

Számos család régi óhaja teljestül és a nagyérdemű fogyasztó közönség kényelmét szolgálja

Carlo Frisch

szállító cég
(Via Alessandrina Jelcich-ház)

új vállalata, mely a világhírű

Kőbányai Polgári Serfőző r. t.

palacksőreit mindenkinek lakásába
költségmentesen szállítja.

Árusítja:

a világos márciusi sört,
a kőbányai barátsört és
a serfőzdének különleges, a leghe-
resebb orvos tanárok által ajánlott
gyártmányát a

„Szent István” védjegyű
Dupla maláta sört.

Rendelések, 12 palackot meghala-
dó mennyiségben, a nap bármely
szakában, gyorsan és gondosan
teljesíttetnek.

Dijmentes házhoz szállítás!

Kicsinybeni eladás a Via Alessan-
drina-i raktárhelyiségben.

Naponta frissen főlt palacksörök.**Fontos ujtás!!****Magyar okleveles szülésznő,**

ki horvátul és németül is beszél a n. é. hölgyközönség b. pártfogásába ajánlja magát. Cim Borka Mihályné Fiume Via Gisella 9. sz.

A serfőzde specialitása: Szent István védjegyű Dupla maláta sör.

A serfőzde specialitása: Szent István védjegyű Dupla maláta sör.

Butorcsomagolást

gyékény és szalma közé, átköltöztetést és butorszállítást butorszállító kocsi pontosan és jutányosan elvállal.

FRANK G.
Fiume, Via Germania 11. III. em.

Cantrida „FIUME“ vendéglő

a fürdővel szemben.

Szép árnyékos kerthelyiség tekepályával kitűnő magyar és olasz konyha, jó ausztriai és stájer borok. Kóbányai polgári duplamalátá sör.

Számos látogatásért esedezik

MANN HANS vendéglős.

Varieté Hotel Susak

Tulajdonos: Pesaro Vittorio

Egészen új műsor

Romana Jone olasz énekesnő, Wiener Lilly bécsi szubrett, Jolly Juliette horvát-német szubrett, Gina de Lery nemzetközi táncosnő, Giustino Minervini érdekes műsorával, Troupe Aartakoffs orosz ének- és táncsoport, André Anny nemzetk. táncosnő, Martens Anny angol énekesnő s táncosnő, Les Minervini olasz duett.

Karmester: Virgilio Virgili

Kezdetek este 9 órakor.

Rendező: Venutti Nino.

Uj műsor.

Belépti díj I kor.

Nagy látványosság.

**„DE LA VILLE“
SZÁLLODA, KÁVÉHÁZ ÉS ÉTTEREM
FIUME, DEÁK-KORZÓ.**

A magyarság találkozó helye.
Helybeli vendégek az étlapárakból
20% engedményt kapnak.

TULAJDONOS:
SZENTGYÖRGYI FERENC.

Ujságkihordó

(asszony vagy leány is) jó fizetéssel azonnal felvétetik a Tengerpart kiadóhivatalában Vico del Ospedale Casa Wurzer I. em.

„Herkules“

Nemzetközi Segélyszövetkezet.
Fiume, Andassy-tér 26 II. em.

felvesz tagjai közé 15-80 év közötti egészséges embereket orvosi vizsgálat nélkül a legszegényebb ember által is betartható jutányos feltételek mellett.

Már 4 hóval a belépés után kifizeti azonnal a teljes biztosított összeget halál esetén és 6 hóval a beiratás után jelentékeny pénzesélyeket ad.

Minden 5 évben szétosztják a nyereség felét a tagok között, míg másik fele az egyesületi tartalékalap javára marad.

főfeltételek a beiratáshoz:

1. a teljes egészség és
2. a társulati alapszabályok 8. §-ában előírt összeg lefizetése a beiratáskor.

Bővebb felvilágosítást ad a „Herkules“ fenti irodája.

Telefon 10-52. Sürgőnyim „Herkules“

Ügynökök magas jutalékkal felvétetnek.

LIDO-VELENCE

HUNGARIA PALACE SZÁLLÓ

Az egyetlen ragyszálló a Lidón, mely nem a szállótársaság tulajdonát képezi. Külön célra épült s berendezése minden kényelmet felölel. Személyzet és kiszolgálás jó részben magyar.

Magyar konyha! Pontos kiszolgálás!
Teljes penzió tiz lírától feljebb.

**FLORIÁN KÁVÉHÁZ
VELENCE Szt. Márkus-tér.**

Elsőrendű kávéház. Az idegenek találkozó helye.

Kitűnő fagyalt alla napoletana Tea, kávé, csokoládé, cukrászsütemények stb.

Előzékeny kiszolgálás.

QUADRI KÁVÉHÁZ

VELENCE, Szt. Márkus-tér.

Csokoládé, tea, cukrászda, frissítő italok, likőrök és finom borok.

A Velencét látogató magyarok találkozó helye.

Grammofonokat és lemezeket

legnagyobb választékban kicserélhető tüvel és tücskerelés nélkül,

messzehangzó lemezeket

termek és kerthelyiségek számára, továbbá

„detektiv“-boltpénztárakat

csengettyű-alarmkészülékkel, a mely a kézi pénztár megdézsmálását vagy betörést lehetetlenné teszi, végül

Wertheim-pénzszekrényeket

minden nagyságban készpénz és részletfizetésre árusít a

Tengermelléki Kereskedelmi Társaság Fiume, Corso 12 I. em.

Javítások elfogadtatnak.

ABBAZIA

Petriz Szálló és Étterem

(azelőtt ERTL.) Abbazia központjában.

Elegáns szobák. Elsőrendű konyha. Naponta friss halak. Kóbányai polgársör és pilzeni ösforrás. Válogatott borok.

Uj tulajdonos Petriz József. az Emma penzió tulajdonosa is.

VELENCEBEN

mozaikáru, korallak és velencei különlegességek legolcsóbban kaphatók

Franco G. cégnél

Szt. Márktér 114. és 140. számú bolt és S. Moisè 1344.

KIADÓTULAJDONOS: „A TENGERPART“ LAPKIADÓ VÁLLALAT.

Felelős szerkesztő MURAI JENŐ.

NYOMATOTT A QUARNERO NYOMDABAN FIUME

Lido-Velence

Splendide szálló

Villa Principessa Giovanna

Tulajdonosok: FRATELLI CARRARO

Elsőrangú, ujonnan épített szálló gyönyörű, csendes fekvésben, remek kilátással a lagunákra és Velencére.

Nagy előcsarnok terrasszok, villanyvilágítás, lift, központi fűtés, dohányzó, billiárd, olvasó- és hölgyterem. Külön lakásrészek fürdővel és toilette-helyiséggel. Tágas kert.

Penzió és külön megállapodások

családok részére igen mérsékelt áron.

Nagy étterem. -- Elsőrendű konyha és kiszolgálás.

Pilzeni és müncheni sör.

Tisztelettel értesítjük a n. é. közönséget, hogy a bankhelyiségekben egy **páncélszekrényt állítottunk fel** értéktárgyak, ékszerek, pénz és értékpapírok megőrzésére.

A páncélszekrény különböző nagyságú rekeszekre van felosztva, a melyeket bárki kibérelhet a következő áron:

Kis páncélozott rekesz:

I évre K 20.— 1/2 évre K 10.— 1/4 évre K 6.— I óra K 3.—

Középnagyságú páncélrekesz:

I évre K 26.— 1/2 évre K 16.— 1/4 évre K 8.— I óra K 5.—

Nagy páncélozott rekesz:

I évre K 40.— 1/2 évre K 26.— 1/4 évre K 16.— I óra K 8.—

A rekesz bérlője 1, 2 esetleg 3 három különböző kulccsal zárhatja le rekeszét, míg a bank egy tisztviselője más 3 kulccsal csukja le utána a rekeszt. A lezárás eme módja a legnagyobb biztonságot nyújtja a bérlőnek.

A Magyar Leszámitoló és Pénzváltóbank fiumei váltóüzlete Fiume Via Lido

Bonin Penzió - Velence

S. Marco, Corte Barozzi.

Kitűnő bécsi penzió, főleg magyarok és osztrákok által látogatva, egy percnyi távolságra a Márkus tértől.

Napi penzió ár hét lira.

SPIRID MARCETTA

ORIENT

kávéháza

FIUME, Zichy tér 3.

Előzékeny kiszolgálás.
Minden este cigányzene.